

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
29/22. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2022. február 22.

A C-160/20. sz. ügyben hozott ítélet
Stichting Rookpreventie Jeugd és társai

Füstszűrős cigaretták: az ISO által a kátrány-, nikotin- és szén-monoxid-kibocsátás legmagasabb szintjeinek meghatározására megállapított módszer, amelyre az uniós jog utal, érvényes, és arra a cigarettagyártókkal szemben hivatkozni lehet

Mindazonáltal, mivel azt nem tették közzé az Európai Unió Hivatalos Lapjában, e módszerre általában véve nem lehet hivatkozni az olyan jogalanyokkal szemben, mint például a fogyasztók egészségvédelmi szervezetei

2018 júliusában és augusztusában a Stichting Rookpreventie Jeugd (alapítvány a fiatalok dohányzás megelőzéséért, Hollandia) és tizennégy másik szervezet kötelezés iránti kérelmet nyújtott be a Nederlandse Voedsel en Warenautoriteithez (élelmiszer- és fogyasztási termékeket ellenőrző holland hatóság). A felperesek azt kérték e hatóságtól, hogy egyrészt ügyeljen arra, hogy a fogyasztók számára Hollandiában kínált füstszűrős cigaretták a rendeltetésszerű használat esetén megfeleljenek a 2014/40 irányelv¹ 3. cikke által meghatározott legmagasabb kátrány-, nikotin- és szén-monoxid-kibocsátási szinteknek, másrészt pedig kötelezze a dohánytermékek gyártóit, importőreit és forgalmazóit, hogy vonják ki a piacról azokat a füstszűrős cigarettákat, amelyek nem tartják tiszteletben e kibocsátási szinteket.

Az e kérelmet elutasító határozattal szemben a felperesek közigazgatási jogorvoslati kérelmet nyújtottak be az államtitkárhoz. E kérelem elutasítását követően a felperesek bírósági keresetet indítottak a Rechtbank Rotterdam (rotterdami bíróság, Hollandia) előtt. Arra hivatkoztak, hogy a 2014/40 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése² nem teszi kötelezővé a kibocsátási szintek mérésére vonatkozóan valamely meghatározott módszer alkalmazását, és különféle tanulmányokból többek között az derül ki, hogy egy másik (az úgynevezett „Canadian Intense”) mérési módszert kellene alkalmazni a rendeltetésszerűen használt füstszűrős cigaretták kibocsátási szintjeinek pontos megállapítására.

A rotterdami bíróság előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel fordult a Bírósághoz, többek között a 2014/40 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének az átláthatóság elvére,³ az uniós jog különféle

¹ A tagállamoknak a dohánytermékek és kapcsolódó termékek gyártására, kiszerezésére és értékesítésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közelítéséről és a 2001/37/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. április 3-i 2014/40/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 127., 1. o.; helyesbítések: HL 2015. L 150., 24. o.; HL 2016. L 40., 16. o.; HL 2018. L 307., 27. o.; HL 2019. L 255., 7. o.) Ezen irányelv 3. cikkének (1) bekezdése meghatározza a tagállamokban forgalomba hozott vagy ott gyártott cigaretták esetében a kátrány-, nikotin- és szén-monoxid-kibocsátás legmagasabb szintjeit (a továbbiakban: a 2014/40 irányelvben meghatározott legmagasabb kibocsátási szintek).

² A 2014/40 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése értelmében „[a] cigaretta kátránykibocsátását az ISO 4387, nikotinkibocsátását az ISO 10315, míg szén-monoxid-kibocsátását az ISO 8454 szabvány alapján kell mérni. A kátrány-, nikotin- és szén-monoxid-mérés pontosságát az ISO 8243 szabványnak megfelelően kell meghatározni.”

³ Az EUSZ 1. cikk második bekezdésében, az EUSZ 10. cikk (3) bekezdésében, az EUMSZ 15. cikk (1) bekezdésében és az EUMSZ 298. cikk (1) bekezdésében, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 42. cikkében foglalt rendelkezések.

rendelkezéseire,⁴ valamint az Egészségügyi Világszervezet Dohányzás-ellenőrzési Keretegyezményére⁵ tekintettel vizsgálandó érvényességét illetően.

Nagytanácsban hozott ítéletében a Bíróság megerősíti e rendelkezés érvényességét, megállapítva, hogy az megfelel többek között az uniós jog és a nemzetközi jog előzetes döntéshozatal iránti kérelemben említett elveinek és rendelkezéseinek.⁶

A Bíróság álláspontja

A Bíróság először is megállapítja, hogy a 2014/40 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése alapján az ezen irányelv által a tagállamokban forgalomba hozni kívánt vagy ott gyártott cigarettákra vonatkozóan meghatározott legmagasabb kibocsátási szinteket az e rendelkezésben hivatkozott ISO-szabványokból következő mérési módszerek alkalmazásával kell mérni. E rendelkezés ugyanis kötelező jelleggel utal ezekre az ISO-szabványokra, és semmilyen más mérési módszert nem említ.

Másodszor, a Bíróság a 2014/40 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének érvényességét mindenekelőtt az átláthatóság elvére tekintettel vizsgálja meg. E tekintetben megállapítja, hogy bár e rendelkezés kétségtelenül ISO-szabványokra utal, amelyeket – mind ez idáig – nem tettek közzé az Európai Unió Hivatalos Lapjában, nem rendelkezik semmilyen korlátozással az e normákhoz való hozzáférést illetően, még úgy sem, hogy e hozzáférést az európai uniós intézmények dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésre vonatkozó rendelkezések szerinti kérelem benyújtásához kötné.⁷ Ezt követően, a 2014/40 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a 216/2013 rendeletre⁸ tekintettel vizsgált érvényességét illetően a Bíróság megjegyzi, hogy ezen irányelv belső jogszerűsége az ítélezési gyakorlat értelmében nem vizsgálható e rendeletre tekintettel. Végül a 2014/40 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének az EUMSZ 297. cikk jogbiztonság elvével összefüggésben értelmezett (1) bekezdésére⁹ tekintettel vizsgált érvényességét illetően a Bíróság megállapítja, hogy figyelembe véve azt a széles mérlegelési jogkört is, amellyel az uniós jogalkotó a ráruházott hatáskörök gyakorlása keretében akkor rendelkezik, ha magatartása politikai, gazdasági és szociálpolitikai döntéseket igényel, illetve amikor összetett értékelést és mérlegelést kell végeznie, e jogalkotó az általa elfogadott jogi aktusokban hivatkozhat valamely olyan szabványügyi szervezet által bevezetett műszaki szabványokra, mint a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet (ISO).

Ugyanakkor a Bíróság pontosítja, hogy a jogbiztonság elve megköveteli, hogy az ilyen normákra való hivatkozás egyértelmű, pontos és hatásait illetően előre látható legyen, annak érdekében, hogy az érintettek az uniós joggal kapcsolatos helyzetekben és jogviszonyokban eligazodhassanak. A jelen ügyben a Bíróság úgy véli, hogy mivel a 2014/40 irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében az ISO-szabványokra tett utalás megfelel e követelménynek, és mivel ezt az irányelvet a Hivatalos Lapban közzétették, önmagában az a körülmény, hogy e rendelkezés olyan ISO-szabványokra utal, amelyek – mind ez idáig – nem képezték ilyen közzététel tárgyát, nem kérdőjelezheti meg e rendelkezés érvényességét.

Mindemellett, ami az ISO-szabványok jogalanyokkal szembeni érvényesíthetőségét illeti, a Bíróság emlékeztet arra, hogy a valamely uniós jogalkotási aktussal kötelezővé tett ilyen szabványokra a jogalanyokkal szemben általában véve csak akkor lehet hivatkozni, ha azokat közzétették a

⁴ Az EUMSZ 114. cikk (3) bekezdése és az EUMSZ 297. cikk (1) bekezdése, az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* elektronikus közzétételéről szóló, 2013. március 7-i 216/2013/EU tanácsi rendelet (HL 2013. L 69., 1. o.), valamint a Charta 24. és 35. cikke.

⁵ Az Egészségügyi Világszervezet Dohányzás-ellenőrzési Keretegyezménye (a továbbiakban: keretegyezmény), amelyet 2003. május 21-én Genfben kötöttek, és amelynek az Európai Unió és tagállamai is részesei.

⁶ Többek között a keretegyezmény 5. cikkének (3) bekezdése.

⁷ Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló, 2001. május 30-i 1049/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2001. L 145., 43. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 331. o.).

⁸ A 216/2013/EU rendelet többek között az uniós jogi aktusok Hivatalos Lapban való közzétételére vonatkozó szabályokat ír elő.

⁹ E rendelkezés értelmében „[a] jogalkotási aktusokat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ki kell hirdetni. Ezek a bennük megjelölt napon, illetve ennek hiányában a kihirdetésüket követő huszadik napon lépnek hatályba.”

Hivatalos Lapban. Így tehát, a 2014/40 irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében hivatkozott szabványoknak az Európai Unió Hivatalos Lapjában való közzététele hiányában a jogalanyok nem tudnak tudomást szerezni az ezen irányelv által a cigarettákra vonatkozóan meghatározott kibocsátási szintek mérésének módszereiről. Az ISO-szabványok vállalkozásokkal szembeni érvényesíthetőségét illetően viszont a Bíróság hangsúlyozza, hogy amennyiben e vállalkozások a nemzeti szabványügyi szervezetek útján hozzáférnek a 2014/40 irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében hivatkozott szabványok hivatalos és hiteles változataihoz, velük szemben az említett szabványokra hivatkozni lehet.

Harmadszor, a 2014/40 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a keretegyezmény 5. cikkének (3) bekezdésére¹⁰ tekintettel vizsgált érvényességét illetően a Bíróság megállapítja, hogy ez utóbbi rendelkezés nem tiltja a dohányiparnak a dohányzás visszaszorítását célzó szabályozás meghatározásában és megvalósításában való mindennemű részvételét, hanem csupán annak megakadályozására irányul, hogy az egyezményben részes felek dohányzás visszaszorítását célzó politikáit ne befolyásolják ezen iparág érdekei. Ennélfogva pusztán az a körülmény, hogy a dohányipar részt vett a szóban forgó szabványok ISO keretében történő kidolgozásában, nem vonhatja kétségbe a 2014/40 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének érvényességét.

Negyedszer, a 2014/40 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének az emberi egészség magas szintű védelmének követelményére,¹¹ valamint a Charta 24. és 35. cikkére¹² tekintettel vizsgált érvényességét illetően a Bíróság hangsúlyozza, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a 2014/40 irányelv e rendelkezésének érvényessége nem értékelhető a kérdést előterjesztő bíróság által az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben említett tanulmányok alapján. E tanulmányok ugyanis 2014. április 3-át, vagyis ezen irányelv elfogadásának időpontját követően készültek.

Végül ötödször, a Bíróság pontosítja azokat a jellemzőket, amelyekkel a cigaretták kibocsátásainak mérésére szolgáló, alkalmazandó módszerek rendelkeznie kell ahhoz, hogy ellenőrizni lehessen a 2014/40 irányelv által meghatározott legmagasabb kibocsátási szintek tiszteletben tartását abban az esetben, ha az irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében szereplő, ISO-szabványokra való utalásra nem lehet hivatkozni a jogalanyokkal szemben. Ennek alapján megállapítja, hogy e módszernek, a tudományos és műszaki fejlemények vagy a nemzetközileg elfogadott szabványokra tekintettel, megfelelőnek kell lennie ahhoz, hogy mérje a cigaretták rendeltetészerű használat melletti kibocsátási szintjeit, figyelembe véve az emberi egészség védelmének magas szintjét, különös tekintettel a fiatalok egészségének védelmére. Az ezen módszer segítségével kapott mérések pontosságát a 2014/40 irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében említett, az illetékes tagállami hatóságok által engedélyezett és felügyelt laboratóriumoknak kell ellenőrizniük. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak értékelése, hogy a kibocsátási szintek mérésére ténylegesen alkalmazott módszerek megfelelnek-e a 2014/40 irányelvben foglaltaknak, annak 4. cikke (1) bekezdésének figyelembevételével.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehoczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

¹⁰ E rendelkezés előírja, hogy az egyezményben részes felek a dohányzás visszaszorításával kapcsolatos népegészségügyi politikájuk meghatározása és megvalósítása során fellépnek azért, hogy ezeket a politikákat megvédjék a dohányipar érdekeivel szemben, belső jogukkal összhangban.

¹¹ E követelményt többek között az EUMSZ 114. cikk (3) bekezdése írja elő.

¹² A Charta 24. cikke a gyermekek jogaira vonatkozik. A Charta 35. cikke pedig az egészség védelmére vonatkozik.